

70-річчя академіка НАН України О.В. ПАЛАГІНА

17 липня виповнилося 70 років зна-
ному вченому в галузі обчислюваль-
ної техніки та інформатики академікові
НАН України Олександрові Васильовичу
Палагіну.

О.В. Палагін народився в 1939 р. на Кі-
ровоградщині. Після закінчення в 1961 р.
Київського політехнічного інституту й
дотепер він працює в Інституті кіберне-
тики ім. В.М. Глушкова НАН України, де
пройшов трудовий шлях від механіка до
завідувача відділу і заступника директо-
ра інституту. За цей час учений розробив
теоретичні та практичні основи створення
перших вітчизняних мікропроцесорів та
мікро-ЕОМ (Електроніка-С5, Нейрон то-
що). Ці роботи стимулювали розв'язання
проблем масової комп'ютеризації промис-
лових галузей та сфери наукових дослі-
джень.

Упродовж багатьох років наукова та
практична діяльність О.В. Палагіна пов'я-
зана з розробленням теорії та створенням
універсальних і спеціалізованих комп'ю-
терних систем. У сферу його діяльності
входять розроблення науково-методичних
основ побудови інтелектуальних інфор-
маційних систем, систем інформаційно-
когнітивної підтримки наукових дослі-
джень та масового інформаційного серві-
су, комп'ютерних систем із віртуальною

архітектурою, технології системної інте-
грації тощо.

Перу вченого належать понад 300 науко-
вих праць, зокрема 8 монографій і 80 па-
тентів на винаходи.

Характерна риса досліджень, виконаних
Олександром Васильовичем особисто та
під його науковим керівництвом, — сис-
темний підхід, оригінальність та орієн-
тація на серійне впровадження. О.В. Пала-
гін підготував 20 кандидатів і 5 докторів
наук.

Олександр Васильович неодноразово був
науковим керівником низки державних на-
укових програм, очолював Раду з авто-
матизації наукових досліджень при Пре-
зидії НАН України. Багато років він є чле-
ном Комітету з державних премій України,
головою експертної ради ВАК.

У 1990 р. О.В. Палагіна обрано членом-
кореспондентом, а в 2006 р. — дійсним
членом НАН України. Наукова, винахід-
ницька, науково-організаційна та педаго-
гічна діяльність ученого відзначена уря-
довими нагородами: орденом «Знак поша-
ни» і двома медалями. Йому присвоєно по-
чесне звання «Заслужений винахідник
УРСР».

За цикли робіт у галузі теорії, прак-
тичного створення та впровадження мік-
ропроцесорних систем О.В. Палагіна вдо-

стоєно премії ім. С.О. Лебедєва АН УРСР, премії Ради Міністрів СРСР, Державної премії УРСР у галузі науки і техніки, відзнаки НАН України «За наукові досягнення».

Наукова громадськість, колеги та учні щиро вітають Олександра Васильовича з ювілеєм, бажають йому активного творчого довголіття, особистого щастя і нових наукових відкриттів.

60-річчя члена-кореспондента НАН України В.Ф. КЛЕПІКОВА

13 липня виповнилося 60 років відомому фізику членові-кореспонденту НАН України В'ячеславу Федоровичу Клепікову.

В.Ф. Клепіков народився 1949 р. у Харкові. Закінчив із відзнакою фізико-математичну школу та фізико-технічний факультет Харківського державного університету. Упродовж 1970–1990 рр. працював у Харківському фізико-технічному інституті АН України.

Серед найперших наукових здобутків В'ячеслава Федоровича — цикл наукових праць із фізики магнетиків, зокрема магнітних доменних структур, у яких передбачено умови гігантського підсилення ядерного магнітного резонансу в тонких магнітних плівках. Це дає змогу створити детектори ядерних спінових хвиль, магнітні аналоги камери Вільсона (детектори електронейтральних частинок), а також ядерні томографи з надвисоким розрізненням. За його участю розроблено фізичні основи пристроїв пам'яті з рекордними параметрами, що здатні працювати в умовах ядерного опромінення.

У 90-х роках В.Ф. Клепіков разом із колегами створив нову установу — Науково-технічний центр електрофізичного оброблення Мінатоенергопрому СРСР. З 1994 р. працював його директором. Згодом Центр перейменували в Інститут електро-

фізики і радіаційних технологій (ІЕРТ) НАН України.

Під керівництвом В'ячеслава Федоровича започатковано нові наукові напрями, спрямовані на розроблення і впровадження радіаційних технологій, створення нових теоретичних та обчислювальних методів розв'язання задач ядерної і радіаційної фізики. Зокрема, запропоновано синергетичний опис процесів формування радіаційного ефекту в речовині, який взаємоузгоджено враховує основні фактори радіаційного поля та опромінюваного середовища. Створено методи визначення з експериментальних даних таких характеристик частинок, які не можна виміряти безпосередньо (матриці розсіювання, потенціали взаємодії та ін.); узагальнено методи квантової електродинаміки в умовах нелокальних полів матерії та застосовано їх для розв'язання проблем фізики електромагнітних взаємодій у ядрах.

Одержані вченим наукові результати мають технологічне застосування: у промислових масштабах розпочато радіаційну стерилізацію медичних виробів; створено нові електрофізичні методи для низькотемпературного нанесення зміцнювальних покриттів, а також нові електрофізичні технології для потреб агрокомплексу та боротьби з тероризмом (виявлення ядерних та вибухових матеріалів та ін.)